

Balassagyarmati Törvényszék

27.P.20.314/2024/10.szám

A Balassagyarmati Törvényszék Dr. Marczingós Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd Dr. Marczingós László (Cím9 szám) által képviselt Felperes1 (Cím2 szám) felperesnek – Dr. Szabó István Tamás (Cím11.) ügyvéd által képviselt Alperes1 (cím16.) I. rendű és Dr. Serfőzőné dr. Fábián Erzsébet (Cím12) ügyvéd által képviselt Alperes2 (cím15) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A törvényszék a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 701.254.- (hétszázegyezer-kettőszázötvennégy) Ft + ÁFA perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg 1.002.500.-(egymillió-kettőezeröttszáz) Ft feljegyzett eljárási illetéket a NAV 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a Balassagyarmati Törvényszéken kell elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtti előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a Fővárosi Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező.

I n d o k o l á s

[1] Néhai felperes..., valamint Felperes1 felperes 2008. január 3. napján kölcsönkérelmet terjesztett elő az Bank Nyrt.-nél. A kölcsönkérelemben a hitel devizanemeként CHF alapú hitelt, az igényelt hitel összegeként 106.532.- CHF-et tüntettek fel. A kért hitel típusa szabadfelhasználású jelzáloghitel, a hitelfelhasználás célja hitel kiváltás, az igénylés napján érvényes számlakonverziós devizavételi árfolyam 150,94 CHF.

[2] Néhai felperes... és Felperes1 a kölcsönkérelemben foglaltak szerint a kölcsönigénylés aláírásával kijelentette és elismerte, hogy az igényelt kölcsöntermékre vonatkozó tájékoztató anyagot átvette, az igény elbírálásához, esetlegesen folyósításához és a szerződéskötéshez kapcsolódó, azzal járó díjakról, költségekről; a teljes hiteldíj mutatóról, a kölcsönhöz kapcsolódó kamat, kezelési költség, prolongálási költség igénylés időpontjában hatályos

mértékéről tájékoztatást kaptak úgy szóban, mint a kifüggesztett hirdetmény útján, a kapott tájékoztatást megértették, és az abban foglaltakat tudomásul vették. A kölcsönkérelmet néhai felperes..., mint hiteligénylő-adós és zálogkötelezett, Felperes1, mint hiteligénylő-adóstárs és zálogkötelezett, felperes...né, mint zálogkötelezett, Alperes2, mint zálogkötelezett írták alá.

[3] 2008. január 11. napján néhai felperes... adós és Felperes1 adóstárs a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztatást írt alá. A tájékoztatás szerint a kölcsönszerződés megkötésével tudomásul vették, hogy a bank a folyósított kölcsönösszeget a választott devizanemben tartja nyilván, és az adós/adóstárs arra vállal kötelezettséget, hogy a kölcsönt a választott külföldi devizában fizeti vissza. Tekintettel arra, hogy a forint és a szerződés szerint választott idegen deviza átváltási aránya – árfolyam – a napi piaci mozgások hatására változhat, a Bank felhívja a figyelmet, hogy egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés az adósnak/adóstársnak előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekszik a finanszírozás ellenértéke: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forint összeg szükséges – tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell – a megfelelő devizanemre átváltva felhasználnia. A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR-EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként – a megállapodott kamatperiódusoknak megfelelően – változik és a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz fog igazodni. A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet. Ennek következtében a Bank nem tud felelősséget vállalni arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt az adósnál/adóstársnál adott esetben bekövetkező többletterhet átvállalja. A kölcsönszerződésen az adós/adóstárs az aláírásával igazolja, hogy ennek a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kapott, a kockázati összetevőket ismeri és a hitelt ennek ismeretében is fel kívánja venni.

A tájékoztató utolsó oldalán közvetlenül az adós és adóstárs aláírása fölött szerepel az a nyilatkozat, mely szerint „a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló fenti tájékoztatót elolvastam, azokat megértettem és tudomásul vettem”.

[4] felperes... és Felperes1, mint adósok, valamint az Bank Nyrt. Bank között 2008. január 11. napján 1 számon kölcsönszerződés jött létre CHF alapú szabad felhasználású jelzáloghitelre egyenletes részletfizetéssel, 6 hónapos kamatperiódussal.

[5] A szerződés I. 1.-2. pontja szerint a bank az adósok részére 106.532.-CHF összegű kölcsönt nyújt 240 hónap futamidőre. A kölcsön folyósításának feltétele a kölcsönszerződés, a kölcsönszerződés biztosítékaul szolgáló és a bank által biztosítékként elfogadott ingatlanokon zálogjog alapításáról szóló zálogszerződés közokiratba foglalása. A Szerződés III. pontjában a THM mértéke 7,43%-ban lett meghatározva azzal, hogy a szerződés elválaszthatatlan részét képezi a THM számításánál figyelembe nem vett költségeket – díjak összegét, illetve becslését – tartalmazó melléklet. A kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték, melyet a bank a szerződéskötés napjára vonatkozóan tájékoztató jelleggel közöl: évi 6,49 %. A kölcsön éves kamatlába 6 hónapos kamatperiódusonként változó.

A szerződés IV.) pontjában az adós tudomásul vette, hogy havi összes kölcsöntörlesztési és kamatfizetési kötelezettségének megállapítása a kölcsön futamideje alatt az úgynevezett annuitás módszerével történik. Az annuitás számítás megkezdését követően – kölcsön, valamint a kamat együttesen képezi a havi törlesztőrészletet (együttesen törlesztőrészlet). A havi törlesztőrészlet összege kamatperióduson belül állandó, a törlesztőösszegekben a tőke és kamat egymáshoz viszonyított aránya változó. A törlesztőrészlet (tőke + kamat) havonta fizetendő együttes összege 793,65 CHF, mely a kamatperióduson belül változatlan. A

mindenkor esedékessé váló törlesztések, törlesztőrészletek, illetve bármilyen más pénzbeli kötelezettség CHF-ben teljesítendő. Más pénznemben való teljesítés esetén a bank, a bank által az esedékesség napján alkalmazott, a bank hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordít az éppen esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. A szerződés VII.) pontja szerint az adós kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget.

Az adósok a szerződés VIII. pontjában kijelentették, hogy a megkötendő kölcsönszerződés tervezetét, a teljes futamidőre kiszámított kamatot, a hatályos hirdetmény szerinti THM-et, számításának módját, számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket és várható mértékét megismerték, megértették, és tudomásul vették. Tudomásul vették továbbá azt a tájékoztatást, hogy a hitel kamat- és árfolyamkockázatát a THM nem tükrözi. Kijelentették, hogy a Bank Üzletszabályzatának, Hirdetményének rendelkezéseit megismerték, azokat magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

[6] A fenti kölcsönszerződést tanú4 közjegyző K.... ügyszám alatt 2008. január 11. napján közjegyzői okiratba foglalta.

[7] A Bank a kölcsönszerződés alapján 2008. január 31. napján 16.708.479.- Ft összegű kölcsönt folyósított Felperes1 lakossági folyószámlájára. A felperesek 2011. december 15. napjáig fizették a törlesztőrészleteket, ezen időpontot követően további törlesztést nem teljesítettek.

[8] A Bank által készített törvényi elszámolást a II. rendű felperes 2015. május 18. napján átvette, mely elszámolással szemben panasszal nem élt.

[9] Néhai felperes... I. rendű és Felperes1 II. rendű felperesek keresetet terjesztettek elő a Pesti Központi Kerületi Bíróságon a fent megjelölt szerződés semmisségének megállapítása iránt. Tekintettel arra, hogy felperesek keresetüket módosították és megtámadták tisztességtelenség okán a szerződés részévé váló azon általános szerződési feltételt, mely a közjegyzői okiratba foglalást írja elő folyósítási feltételként, a Pesti Központi Kerületi Bíróság a ügyirat számú végzésével megállapította hatáskörének hiányát és a pert tárgyalás és elbírálás végett áttette a Balassagyarmati Törvényszékhez.

[10] A felperesek módosított keresetükben a szerződés semmisségének megállapítását és a szerződés hatályossá nyilvánítását kérték azzal, hogy azt nem vitatják, hogy a felpereseknek 2011. december 15-én 14.629.868.-Ft volt a fennálló tőketartozása. Hivatkoztak rá, hogy az eredeti állapot helyreállítása körében a felperes visszaszolgáltatni köteles a bank által kapott dolgot annak természetes hasznaival, míg a bank is ugyanezt köteles megtenni. Ennek alapján a felperes tartozik visszafizetni az alperesnek 24.845.188.- Ft-ot, az alperes tartozik visszafizetni a felperesnek 8.633.033.- Ft-ot, így a felperes tartozik tehát visszafizetni az alperesnek 16.212.155.- Ft-ot.

[11] A szerződés semmisségét a Ptk. 200. § (2) bekezdésébe, Hpt. 210. § (1), (2) bekezdésébe, valamint a Ptk. 217., 218. §-ba ütközésre alapították. Hivatkoztak rá, hogy a felek között akarati disszenzus van a lényeges szerződési feltételek kapcsán, más és más összeget állítanak, mint meghatározott kölcsönösszeg, azzal, hogy a kapott forintösszeget nem vitatják. Hivatkoztak rá, hogy a kölcsönszerződés nem a felperesek akaratát tükrözi, a felperesek akarata forint szerződés megkötésére irányult, az okiratban szereplő CHF meghatározás a konszenzusukon kívül állt. A felperesek állítása szerint a perbeli kölcsönszerződés nem devizaszerződés, az nem tartozik a DH törvények hatálya alá. Vitatták, hogy a 106.532.-CHF-nek az alperes által közölt összege megfelel 16.708.479.-Ft-nak.

Akarati disszenzus van továbbá a felpereseket terhelő terhek kapcsán is. Ugyanis a Hpt. 210. § (2) bekezdése szerint nem meghatározott az összes teher. A felperesek teherként a kamatot állítják, az alperes követelése pedig meghaladja a kamatból fakadó terheket. Azt a felperesek elismerték, hogy a felek egyedileg megtárgyalták a kölcsön forint összegét, a futamidőt, a bank által ÁSZF-ként meghatározott ügyleti kamat és egyéb teher mellett számították ki a havi törlesztő forint összegét. Az alperes a szerződéses iratot közölte a felperesekkel, akik az okiratot a birtokukba vehették, az abban foglaltakat megismerhették, így nem teszik kérdésessé annak tényét, hogy az ajánlatot tartalmazó okirat szerinti tartalommal megismerhetővé váltak az általános szerződési feltételek. Hivatkoztak rá, hogy a hitelező a szerződéskötéskor és a folyósításkor is vételi árfolyamot alkalmazott, ez pedig mindkét esetben tisztességtelen, semmis, a tisztességtelen feltételt pedig a szerződésből el kell hagyni. Az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelensége miatt pedig a teljes devizakonstrukció kiesik a szerződésből. A banknak titkos fenntartása, rejtett indoka volt, mert a célja az árfolyamrészről és árfolyamkockázatból eredő haszon volt, mely terheket a szerződésben nem nevesítették. Az alacsony kamat tehát a megtévesztő magatartás egyik eszköze volt. Hivatkoztak rá, hogy a kockázatfeltárás nem előzte meg a szerződéskötést, hanem azzal együtt történt, így az tisztességtelen. Hivatkoztak arra is, hogy a kölcsönkérelem formanyomtatvány a hitelezőnél később érkezett, mint a szerződéses iratok kelte. Így kizárólag arra lehet következtetni, hogy a szerződéses blankettát írásbeli ajánlatként terjesztették a fogyasztó felé. A szerződéses blankettából az derül ki, hogy a 106.532.-CHF összeget a fogyasztók által igényelt, egyedileg megtárgyalt forint kölcsön összegből kalkulálták, vételi árfolyammal számítva.

A szerződés semmisségének megállapítását arra hivatkozással is kérték, hogy a kockázatfeltárás nem felel meg a C 26/13, C 38/17., 118/17., 483/16., 227/18., 51/17., 127/17., 186/16., 486/16., C 932/19., C 609/19. számú EUB döntésben foglaltaknak. A szerződés továbbá a jó erkölcsbe ütközik, ugyanis a bank a szerződéses szabadsággal úgy kívánt visszaélni, hogy akarata az adós megkárosítására irányult, így a szerződés a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis. Kérték továbbá a szerződés részévé váló azon általános szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítását, mely a közjegyzői okiratba foglalást írja elő folyósítási feltételként. A közjegyző a folyósítás feltételeként olyan tartozást ismertet el, amely még akkor nem is volt, az a mindenkori, a hitelező oldal által megállapított tartozásról szóló ténytanúsítványra vonatkozik, másrészt a közjegyző a fogyasztók jognyilatkozata helyett a banki jognyilatkozatot foglalja írásba. Hivatkoztak rá, hogy áthárított árfolyamkockázat, átváltási árfolyamok alkalmazása, valamint az egyoldalú módosítási jog tisztességtelen.

[12] Néhai felperes... személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a szerződés megkötésekor nem 106.532.-CHF kölcsön nyújtásában állapodtak meg, hanem 1.500.000.-Ft-ban, de nem akkor, hanem a szerződés aláírását megelőzően 1-2 héttel korábban. Ő a szerződést nem olvasta el. A szerződés aláírását követően átmentek a közjegyzőhöz, aki azt mondta, hogy fel fogja olvasni a dokumentumot, figyeljenek nagyon, jó pár percig olvasott. Ő sok mindent nem értett, de nem kérdezett rá, mert úgy gondolta, hogy ha rákérdez és elmagyarázzák, akkor sem értette volna meg.

[13] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott rá, hogy a felek között a deviza konstrukció tekintetében konszenzus volt. A felperes kölcsönkérelméből egyértelmű, hogy a felperes szándéka is CHF alapú hitel felvétele volt. Már a kölcsönszerződés címéből egyértelmű volt a felperesek számára, hogy a folyósított hitel és az azt terhelő ügyleti kamat összege CHF-ben kerül nyilvántartásra, azonban a folyósítás és a törlesztés forintban történik. Vitatta, hogy a szerződés ne tartalmazná a szerződéssel kapcsolatos egyéb költséget. Utalt rá, hogy a szerződés III.3. pontja tartalmazza az ügyleti kamat éves %-ban kifejezett mértékét. A

IV.5. pontja tartalmazza a folyósítási jutalék összegét, ezért a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján nem semmis. A kölcsönszerződés III.3. pontja rögzíti tájékoztató jelleggel a kamatláb mértékét, a VIII.13. pontban pedig kijelentették az adósok, hogy a bank üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit megismerték, azokat magukra nézve kötelezőnek fogadják el. A szerződés VII. pontja tartalmazza, hogy a bank felvilágosította az adóst arról, hogy jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, ezen kívül külön tájékoztatást is átadott az adósnak a devizában történő finanszírozás kockázatairól. A tájékoztatás a Hpt. 203. § (7) bekezdésében, valamint a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat II.3. és III.3. pontjában kifejtetteknek mindenben megfelel, az nem megtevesztő, kitér az árfolyamváltozás törlesztőrészletekre gyakorolt hatására és arra is, hogy a kedvezőtlen változás a fogyasztót fogja terhelni. A perbeli szerződésben rögzített tájékoztatás megfelel a C 186/16. és C 51/17. számú döntésben foglalt követelményeknek is, konkrétan rögzíti, hogy a kedvezőtlen árfolyamváltozás az adóst terhelő pénzügyi kötelezettséget akár jelentős mértékben is megnövelheti. A külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztató szövege utal arra is, hogy az ügyfél a kölcsönszerződést a tájékoztatás ismeretében írta alá, tehát a kockázatfeltárányilatkozat aláírása időben megelőzte a kölcsönszerződés aláírását. A tájékoztatásból egy átlagosan körültekintő fogyasztónak értenie kellett azt, hogy egy számára kedvezőtlen árfolyamváltozás gazdasági következménye az, hogy növeli a hitelszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit, mivel emelkedik a törlesztőrészlet, és a tőketartozás forintban kifejezett összege is. Hivatkozott rá, hogy a 6/2013. PJE határozat alapján a szerződés tárgyának egyértelmű meghatározásához önmagában elegendő a kölcsönösszeg CHF devizanemben történő rögzítése. A kölcsönszerződés a folyósítás határidejét is egyértelműen behatárolja, kifejezve erre vonatkozóan a felek egybehangzó szerződéses akaratát. Amennyiben a tényleges folyósítás a fentiektől bármilyen tekintetben el is tér, az nem az érvénytelenség, hanem a hibás teljesítés körében értékelhető körülmény, melynek legfeljebb a végrehajtás korlátozása körében lenne jelentősége. A szerződés tartalmazza annak tárgyát 106.532.- CHF összegben, mely a fentiekre tekintettel meghatározott. Hivatkozott rá, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezte a THM számítása során figyelembe nem vett költségek összegét, illetve becslését tartalmazó melléklet, mely melléklet valamennyi oldalát a felperesek aláírásukkal látták el. A 6/2013. PJE határozat indoklása szerint pedig a deviza alapú kölcsönszerződés konstrukciója nem ütközik nyilvánvalóan a jó erkölcsbe.

[14] A II. rendű alperes a kereseti kérelemnek történő helyt adást nem ellenezte.

[15] Tekintettel, hogy néhai felperes... 2022. június 8. napján elhunyt, a törvényszék a jogerős hagyatékátadó végzés alapján megállapította, hogy néhai felperes... I. rendű felperes jogutódja Felperes1 II. rendű felperes.

[16] A törvényszék a rendelkezésre álló iratok, felek nyilatkozatai alapján megállapította, hogy a felperes keresete az alábbiak szerint nem megalapozott.

[17] A peres felek szerződéses viszonyában a szerződéskötés időpontjára tekintettel a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) rendelkezései irányadóak.

[18] A felperesek az általuk aláírt kölcsönkérelem alapján CHF alapú hitel folyósítására terjesztettek elő igényt, így alaptalan a felperesek arra történő hivatkozása, hogy akaratuk forint kölcsön igénylésére irányult. A kölcsönkérelemben a felperesek 106.532 CHF összegű hitelt igényeltek, így a kölcsönszerződésben meghatározott kölcsönösszeg megfelel a felperesek hiteligenylésben közölt akaratának. tanú3 tanú nyilatkozata is alátámasztotta, hogy a hitelkérelem alapján rögzítették az összeget, a kölcsön típusát, az adatokat a hitelkérelemből vették át. Tanúvallomása alapján elhangzott az is, hogy svájci frank összeg lesz a szerződésben, az ügyfél tudta, hogy mennyi svájci frankot fog felvenni.

[19] A hitelező által küldött törvényi elszámolással szemben a felperesek nem terjesztettek elő panaszt, így az felülvizsgálnak minősül. A perbeli szerződés megkötésére a DH1 törvényben meghatározott időszakban került sor, a felperesek fogyasztónak minősülnek, a szerződés fogyasztói kölcsönszerződés, mely egyedileg meg nem tárgyalt egyoldalú szerződésmódosításra (kamat-, költség-, díjemelésre) vonatkozó rendelkezést tartalmaz, így az a DH törvények hatálya alá tartozik.

[20] A kölcsönkérelmet a felperesek a kölcsönszerződés megkötését megelőzően, 2008. január 3. napján terjesztették elő. A kölcsönkérelmen az érkeztető bélyegző valóban tévesen 2008. január 30. napját tünteti fel, azonban azon látható a javítás is, mely szerint az érkezés dátuma 2008. január 3. Néhai felperes... nyilatkozata is alátámasztja azt, hogy a kölcsönkérelmet jóval a szerződéskötés előtt terjesztették elő, maga nyilatkozott úgy, hogy a hitelösszegben a szerződés aláírását megelőzően 1-2 héttel korábban állapodtak meg.

[21] A kölcsönszerződés tárgya a fentiek alapján megfelel a felperesek akaratának, hiszen a kölcsönszerződés alapján a Bank 106.532.- CHF összegű kölcsönt nyújtott az adósok részére. Mivel a kölcsön összege CHF-ben lett meghatározva, azt nem forint összeg átváltásával határozta meg a Bank, így alaptalanul sérelmezték a felperesek azt, hogy a kölcsönösszeg meghatározása vételi árfolyam alkalmazásával történt. A szerződés lényeges tartalmát a felek írásba foglalták, így az megfelel a régi Ptk. 218. § előírásainak. Amennyiben pedig a forintban folyósított összeg nem felel meg a kölcsönszerződésben rögzített 106.532.- CHF összegnek, az nem eredményezi a szerződés semmisségét, a folyósítás a kölcsönszerződés létrejöttét követően történik az adósok részére. Ez a körülmény a felek közötti elszámolás körében lehetne figyelembe vehető.

[22] A kölcsönszerződés nem kizárólag a kamatot tünteti fel, hanem tartalmazza a felperest terhelő költségeket is. (kamatláb évi 6,49 %, folyósítási jutalék 2%) A szerződés részét képező, felperesek által aláírt melléklet pedig tartalmazza a THM számítása során figyelembe nem vett költségeket is (közjegyzői díj, ingatlannyilvántartási eljárás igazgatás szolgáltatási díja, számlavezetési díj, átutalási díj, stb.). Ezek alapján a szerződés megfelel a Hpt. 210. § (1)-(2) bekezdésében foglalt előírásoknak.

[23] Az pedig nem semmisségi ok, hogy a kölcsönszerződés folyósítási feltételként előírja a szerződés közjegyzői okiratba foglalását. A közjegyzői okiratban a felek nem tartozáselismerő nyilatkozatot tettek, hanem a már megkötött és a felperesek által aláírt kölcsönszerződés tartalmát foglalta a közjegyző közokiratba. A közjegyző nem a bank jognyilatkozatát foglalta írásba, hanem az adósok által is aláírt kölcsönszerződésben foglaltakat. A már aláírt kölcsönszerződésben foglaltaktól eltérő nyilatkozatot, rendelkezést a közjegyzői okirat nem tartalmaz.

[24] A devizakonstrukció pedig önmagában nem minősül jó erkölcsbe ütközőnek. A 6/2013. PJE határozat 2. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, nem ütközik nyilvánvalóan a jó erkölcsbe, az nem színlelt szerződés. A szerződés VIII. pont 10. pontja szerint az adósok tudomásul vették, hogy a hitel árfolyamkockázatát a THM nem tükrözi, az árfolyamkockázatról szóló külön lapon aláírt tájékoztatás pedig nevesíti, hogy az árfolyamemelkedés az adósoknak többletköltséget okozhat. A szerződés IV. pontja pedig rögzíti, hogy a mindenkor esedékessé váló törlesztőrészek CHF-ben teljesítendők, más pénznemben való teljesítés esetén a Bank az esedékesség napján alkalmazott, a Bank Hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordít az esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. Ezek alapján a Bank az árfolyamrésből, árfolyamkockázatból eredő terheket is megjelölte. Így a kölcsönszerződés nem ütközik a jó erkölcsbe, az a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján nem semmis.

[25] A régi Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

[26] A (4) bekezdés alapján az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

[27] A 2/2014. PJE határozat 1.) pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, mely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható vagy állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

[28] A devizavételi és devizaeladási árfolyamok alkalmazására és az egyoldalú kamatmódosításra vonatkozó rendelkezéseket az adósok a szerződés aláírásával tudomásul vették. Az 1/2016. PJE határozat III/1. c) pontja értelmében a DH1 és DH2 törvény rendelkezési alapján megállapítható, hogy a jogalkotó – utólag – kiküszöbölte és orvosolta a folyósított kölcsön, illetve a meghatározott törlesztőrészeket összegében jelentkező tisztességtelen, különmű devizaárfolyamokat és a tisztességtelen, egyoldalú kamat, költség és díjmelést lehetővé tevő, egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési feltételeket. Ezzel a jogalkotó nem csak a múltra, hanem a jövőre nézve a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekre is irányadóan rendezte az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot, valamint a kamatok, a költségek és a díjak mértékét. Mivel pedig ezek meghatározása törvényen alapul, e feltételek szükségképpen tisztességes, általános, illetve egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételt jelentenek és szerződéses tartalmat eredményeznek, továbbá jogszabályba ütközőnek sem minősülhetnek. A C483/16. számú EUB döntés nem zárja ki a DH1 és DH2 törvények alkalmazhatóságát.

[29] A felperesek külön kockázatfeltáró nyilatkozatot is aláírtak, mely szerint a finanszírozás kockázatairól kapott világos tájékoztatás ismeretében is fel kívánják venni a hitelt. Ezek alapján a kockázatfeltáró nyilatkozatot a kölcsönszerződés aláírását megelőzően írták alá, a tájékoztatást a kölcsönszerződés megkötését megelőzően megkapták. A kölcsönszerződésben, valamint a külön aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltak szerint a felperesek tájékoztatást kaptak az árfolyamváltozásban rejlő kockázatról. Az alperes által adott tájékoztatás kiterjedt az árfolyam kedvezőtlen megváltozásának reális lehetőségére, valamint az ebből eredő, előre ki nem számítható többletköltség felmerülésére. Ezek alapján az alperes sem a rHpt. 203. § (6) bekezdésében, sem a Ptk. 205. § (3) bekezdésében írt kötelezettségét nem szegte meg. A kockázatfeltáró nyilatkozatba foglalt tájékoztatásból a felperesek felismerhették a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének lehetőségét, azt, hogy a svájci frank forinthez viszonyított árfolyama előre meg nem becsülhető mértékben, azaz korlátlanul is megemelkedhet. Ebből felismerhették azt is, hogy a svájci frank árfolyamának emelkedése következtében akár korlátlanul is megnövekedhetnek a törlesztőrészek, ez pedig azzal járhat, hogy a kölcsönszerződések teljesítése gazdaságilag nehezen viselhetővé válik. A tájékoztatásból felismerhető az is, hogy az árfolyamváltozás kockázata milyen

mechanizmus szerint hat ki a törlesztőrészletek összegére, rávilágít arra, ha nő a svájci frank árfolyama, akkor növekszik a törlesztőrészletek összege is. Az alperes tájékoztatása világos és érthető volt, így tudomással kellett bírniuk a felpereseknek a svájci frank bármilyen mértékű emelkedésének lehetőségéről, az árfolyamváltozás lehetséges hatásairól, az árfolyamkockázat őket terhelő korlátlan mértékéről.

[30] Arra a felperesek nem hivatkoztak, hogy az I. rendű alperes nem biztosított elegendő időt a kockázatfeltáró nyilatkozat áttanulmányozására, csupán azt kifogásolták, hogy azt csak a szerződéskötés napján ismerhették meg. Jogszabály azonban kizárólag azt írta elő az I. rendű alperes részére, hogy a szerződés megkötését megelőzően kell az árfolyamkockázatról a tájékoztatást megadni, olyan kötelezettsége nem volt, hogy ezt a tájékoztatást a szerződés megkötésének napját megelőzően kell megadni. Ilyen kötelezettséget a felperes által hivatkozott EUB döntések sem tartalmaznak.

[31] A törvényszék a perbeli esetben azt is vizsgálta, hogy az EUB által felállított követelményrendszernek megfelelt-e az alperes árfolyamkockázatról történő tájékoztatása.

[32] Az EUB többek között a C-26/2013. szám alatti ítéletében is kifejtette, hogy a fogyasztó alatt nem a konkrét fogyasztó, hanem az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó értendő. Az EUB fenti ítéletében is kiemelt felek közötti információs egyensúlyhiány kiegyenlítésére a szerződést kötő feleket általában terhelő együttműködési kötelezettséget a fogyasztó javára a Hpt. 203. § (6)- (7) bekezdése egészíti ki. A (7) bekezdés a) pontja adja meg a fogyasztóval szerződő felet terhelő plusz tájékoztatási kötelezettség tartalmát akként, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

[33] A Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontjának a bíróságokra kötelező értelmezését adja a 6/2013. PJE III.) pontja. Ez alapján a pénzügyi intézményt jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség ugyanakkor nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére, nem kellett kiterjednie a kockázat reális voltára, valószínűségére sem.

[34] Az EUB által C186/16 szám alatt meghozott ítélet is ebben a keretben tartalmazza a fogyasztóval szerződő fél tájékoztatási kötelezettségét. A döntés által felhívott működési mechanizmusa a szerződésnek éppen az, hogy az árfolyamváltozás hatására az adós által fizetendő törlesztési kötelezettség mértéke is megnövekszik. A pénzügyi intézmények megfelelően eleget tesznek tájékoztatási kötelezettségüknek, ha felhívják a fogyasztó figyelmét az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy az árfolyam változása esetén növekedhet a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségük. Ezen tájékoztatást követően a fogyasztó köteles azt mérlegelni, hogy ezen kockázat számára vállalható -e.

[35] A C-51/2017. számú ügy indokolása szerint a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtani a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben az adós jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, mint amelyben a kölcsönt nyújtották. A tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt, időben kell, hogy sor kerüljön. A EUB nem részletezte, hogy a tájékoztatásnak mire, milyen módon, illetve terjedelemben kellene kiterjednie, e kérdésben a nemzeti bíróságnak kell állást foglalnia. Az EUB ítéletek nem fogalmaztak meg olyan többletkövetelményt, hogy a tájékoztatás során bármilyen konkrét adatot, vagy számítást közölni kell a fogyasztóval, ha a tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak

gazdasági következményei a fogyasztó számára ennek hiányában is világosan és egyértelműen felismerhetők. A 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 1. cikk (2) bekezdését pedig akként kell értelmezni, hogy az Irányelv hatálya nem terjed ki a kötelező érvényű nemzeti jogszabályi rendelkezéseket tükröző azon feltételekre, amelyek a kölcsönszerződés fogyasztóval történt megkötését követően váltak a szerződés részévé, és amelyek arra irányulnak, hogy a nemzeti bank által meghatározott árfolyamot előírva más szabályt léptessenek a szerződés valamely semmis feltétele helyébe. Ebből következően az MNB árfolyamának alkalmazását előíró jogszabályi rendelkezésnek megfelelő feltétel nem tartozik az Irányelv hatálya alá, vagyis annak tisztességtelensége az Irányelv 1. cikk (2) bekezdése, illetve az azt a hazai jogba átültető Ptk. 209. § (6) bekezdése alapján nem vizsgálható.

[36] A C-118/17. számú EUB döntés felperesek által hivatkozott rendelkezése arra az esetre vonatkozik, ha a bíróság megállapítja a szerződés érvénytelenségét, így az jelen per elbírálása szempontjából nem bír relevanciával. A C-932/19. számú EUB döntés felperesek által hivatkozott szakaszai szintén a szerződés érvénytelenné nyilvánításával kapcsolatosak, így azokat abban az esetben kell vizsgálni, amennyiben a szerződés érvénytelensége megállapítható lenne. Utal rá azonban a törvényszék, hogy ezen ügyben az EUB megerősítette, hogy az árfolyamrészre vonatkozó tisztességtelen kikötés helyébe lépő érintett magyar jogszabályok (DH törvények), különösen a DH1. törvény 3.§-a értelmében visszamenőleges hatállyal a kölcsönszerződés szerves részévé váló kikötések, a kötelező érvényű nemzeti jogszabályi rendelkezéseket tükröző ilyen kikötésekként nem tartoznak a fogyasztói irányelv alá, mivel az az 1. cikkének (2) bekezdése értelmében nem alkalmazható a kereskedő és fogyasztó közötti szerződésben szereplő, a nemzeti szabályok által meghatározott feltételekre [39. pont].

[37] A C-6/22. számú ügy pedig a lengyel jogi helyzettől lényegesen eltérő magyar jogi szabályozás miatt nem alkalmazható. A magyar jogalkotás ugyanis a lengyel jogalkotástól eltérően véglegesen, a jogkövetkezményekre is kiterjedően rendezte a tisztességtelenül felszámított árfolyamrész és egyoldalú szerződésmódosítási jogból eredő költségnövekedés kérdését, továbbá részben rendezte az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos kérdéseket is.

[38] A tájékoztatás megfelelt a C-609/19. számú döntésben foglalt feltételeknek is, a tájékoztatásból az adósok számára érthető kellett, hogy legyen a pénzügyi mechanizmus működése és felmérhették a szerződés időtartama alatt a pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt, esetlegesen jelentős negatív gazdasági következmények kockázatát. A működési mechanizmusa a szerződésnek az, hogy az árfolyamváltozás hatására az adós által fizetendő törlesztési kötelezettség mértéke is megnövekszik, az árfolyam a napi piaci mozgások hatására változhat, ami többletköltséget okozhat.

[39] Az árfolyamrész, valamint az egyoldalú költségemelés kérdéskörét a DH 2 törvény már rendezte, a felülvizsgált elszámolás már ennek figyelembevételével készült, így ezen szerződéses kikötések tisztességtelensége jelen perben már nem vizsgálható.

[40] A C-705/21., C-379/21. számú ügyben hozott döntések arra az esetre vonatkoztak, amennyiben a szerződés érvénytelensége megállapításra kerülne, így az jelen per elbírálása szempontjából nem bír relevanciával. A C-630/2023. számon folyamatban lévő eljárás szintén az érvénytelenség megállapítása esetén irányadó eljárásra vonatkozó kérdéseket vizsgál, így annak a per elbírálása szempontjából nincs jelentősége.

[41] A törvényszék álláspontja szerint az alperesi árfolyamkockázati tájékoztatás az uniós döntésekben szereplő szempontok alapján is megfelelt a világos és érthető megfogalmazás követelményének, az nem tisztességtelen a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján.

[42] Mindezek alapján a törvényszék a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

[43] A törvényszék nem tartotta indokoltnak az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését abban a kérdésben, hogy a bíróság bíróságnak minősül -e. Az a körülmény, hogy a felperesi jogi képviselő álláspontja szerint a bírók gyakorlata uniós jogot tagadó, nem alapozza meg előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. Az Európai Unió Bírósága az uniós jog értelmezésére, illetve az uniós intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességére vonatkozó kérdésekről dönt. Előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére a nemzeti jog értelmezése kérdésében nincs lehetőség, így a törvényszék az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet a régi Pp. 155/A. § alapján elutasította.

[44] A C 19/20 EUB döntés 97. pontja alapján a bíróságnak a tisztességtelen feltétel eltörléséhez fűződő jogkövetkezményeket kell ismertetnie, jelen ügyben azonban szerződési feltétel tisztességtelenségét nem állapította meg a bíróság.

[45] A felperes pervesztes lett, a régi Pp. 78. § alapján köteles az I. alperes perindítással felmerült perköltségének megfizetésére. A perköltséget a törvényszék a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a felperes által megjelölt pertárgyérték (16.708.479.- Ft) szerint számított ügyvédi munkadíjban állapította meg.

[46] A törvényszék a régi Pp. 78. § alapján kötelezte a pervesztes felperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított eljárási illeték megfizetésére.

[47] Tájékoztatja a törvényszék a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon válik esedékessé. Az illetéket további külön felhívás nélkül a törvényszék előírása alapján kell megfizetni. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[48] Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a régi Pp. 233. §-án alapul.

Balassagyarmat, 2024. október 15.

Dr. Barsi Ildikó s.k.

bíró